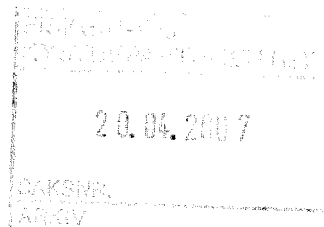

TRONDHEIM KOMMUNE
Rådmannen

Det kongelige fiskeri- og kystdepartement
Postboks 8118 Dep

0032 OSLO

Vår saksbehandler
Gunnel Fottland

Vår ref.
07/9073/
oppgis ved alle henv.

Deres ref.
200601106-/TB

Dato
18.04.2007

HØRING AV FORSLAG TIL REVIDERT LOV OM HAVNER OG FARVANN M.V.

Vi viser til Deres brev av 21. desember 2006 vedrørende høring av forslag til revidert lov om havner og farvann m.v. Trondheim kommune beklager at vår høringsuttalelse oversendes noen dager etter fristens utløp. Vi håper imidlertid at saken er av så stor betydning at vår uttalelse kommer med i vurderingen for videre revisjon av lov om havner og farvann m.v.

Hovedmålsettingen med en revidert havne- og farvannslov er å etablere et juridisk rammeverk som bidrar til at havnene får utvikle seg som logistikknutepunkt, og at sjøtransporten gis riktige rammevilkår i konkurransen med andre transportformer. Dette er mål i tråd med Trondheim kommunes prioriteringer, sist nedfelt i transportplan for Trondheim 2006-15.

Havnestruktur

Dagens havnestruktur består av nasjonale havner (10 stk) og øvrige havner. Status som nasjonal havn har til nå imidlertid ikke hatt noen reell betydning, f.eks. i form av konkrete offentlige finansieringsprogrammer i tilknytning til disse havnene. Lovutkastet indikerer at nasjonalhavnene vil bli gitt større vekt som knutepunkter i den nasjonale transport- og logistikkplanleggingen. Trondheim kommune mener at det er avgjørende at nasjonalhavnbegrepet gis et substansielt innhold ved et statlig økonomisk engasjement til utvikling av effektive terminaler.

Samfunnsøkonomisk optimal arealbruk

Trondheim kommune legger vekt på at lovverket må sikre effektiv næringstransport og havnedrift, men også åpne for tilstrekkelig fleksibilitet slik at godshåndtering og knutepunktsutvikling sees i sammenheng med øvrig arealbruk og byutvikling. Lovverket må derfor ikke bli for rigid i forhold til nødvendige endringsbehov og samfunnsøkonomisk optimale løsninger.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Rådmannen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Munkegata 1, 7004 Trondheim

Telefon:
+47 72546502

Telefaks:
+47 72546064

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: radmann.postmottak@trondheim.kommune.no

Havnekassen og eierskap

I oversendelsesbrevet fra Fiskeri- og kystdepartementet bes det særlig om høringsinstansenes kommentarer og innspill til følgende problemstillinger:

- Hvorvidt havnen bør ha egen økonomi (havnekasse) atskilt fra kommunenes øvrige økonomi slik som etter gjeldende lov, eller om kommunen bør kunne organisere havnen som annen kommunal virksomhet.
- Hvorvidt det skal gjelde en begrensning som innebærer at selskap som er etablert med midler fra havnekassen, kun skal kunne ha offentlige eiere.

I forslaget til revidert lov har departementet ikke lagt frem noen konklusjon på disse problemstillingene, men har i første omgang overlatt til høringsinstansene å komme med innspill. Høringsinnspillene vil så i neste omgang bli vurdert og lagt til grunn for en konklusjon.

Trondheim Havn

I 2003- 04 hadde Trondheim kommune og Trondheim Havn en gjennomgang vedr. forvaltning og drift av kommunale eiendommer i havneområdet. Bakgrunnen for denne gjennomgangen var spørsmål fra kommunen om hvem som skulle forvalte eiendommer som ikke ble brukt eller skulle brukes til havneformål, men som var en del av havnekassen.

Rapporten la til grunn gjeldende bestemmelser i havne – og farvannsoven og så godt som alle eiendommer forble i havnekassen, uansett om de ble brukt til havneformål eller ikke.

Fra kommunens side ble konklusjonene i rapporten respektert og brukt som grunnlag for drift og forvaltning av eiendommer i havneområdet. Konklusjonene ble senere vedtatt av Trondheim Bystyre. Sett fra kommunens ståsted følte vernet av havnekassen som unødig strengt. Dette gjaldt spesielt eiendommer som ikke ble eller skulle brukes til havneformål samt overskudd av slik virksomhet.

Verdiene i havnekassen disponeres i dag av Trondheimsfjorden interkommunale Havn som er et IKS-samarbeid mellom Stjørdal-, Orkdal- og Trondheim kommune.

Atskilt økonomi eller ikke

I oversendelsesbrevet har departementet drøftet ulike løsninger på problemstillingen:

- **Fortsatt atskilt økonomi;** dette gir et godt styringsverktøy for den nasjonale transportpolitikken og infrastrukturplanleggingen, og sikrer at kommunene ikke omdisponerer havneareal til andre formål. Dette for å oppnå målet om styrket sjøtransport.
- **Ikke atskilt økonomi;** at havneøkonomien (havnekassen) er atskilt fra kommunens øvrige økonomi (kommunekassen) kan oppfattes som en særegen konstruksjon som er til hinder for en nødvendig omstilling og endring av havnestrukturen. En løsning er derfor å la havnens økonomi være organisert som enhver annen virksomhet innenfor den kommunale sektoren.
- **Mellomløsning;** innebærer å videreføre en egen økonomiforvaltning i havnene, men med visse oppmykninger. Det kan åpnes for større kommersiell frihet til å disponere havnekassen og en viss adgang for kommunene til å ta utbytte fra virksomheten etter nødvendige avsetninger.

Trondheim kommune er tilfreds med at det økonomiske styringsforholdet mellom havn og kommune tas opp til vurdering i forslaget til revidert lov. Erfaringer med dagens sterke grad av autonomi for havneøkonomien i forhold til resten av kommunens økonomiforvaltning tilsier behov for en oppmykning av dagens ordning.

Det er i lovforslaget lagt inn som premiss at havnene fortsatt skal være en del av den kommunale virksomheten, enten som en del av den kommunale virksomheten eller som egne rettssubjekter eid av kommuner. Med basis i denne forutsetningen er det rimelig at kommunen (dvs kommunestyret) også får innflytelse på hvordan havnas verdier forvaltes. Vi ser også at en oppmykning kan bidra til en mer dynamisk utvikling av havnene gjennom at de blir en mer integrert del av det kommunale forvaltnings- og plansystemet, og at eier (dvs kommunestyret) kan stille økonomiske krav.

Trondheim kommune mener det er et klart behov for en oppmykning av det økonomiske mellomværende mellom havneøkonomien og kommunens økonomi. Dette betyr at løsningen med fortsatt adskilt økonomi ikke anses formålstjenlig. Trondheim kommune ber derfor departementet arbeide videre med de to andre alternativene for økonomiforvaltning.

Trondheim kommune forutsetter at det blir anledning til å komme tilbake med mer utfyllende synspunkter på den økonomiske forvaltningen når departementet har lagt frem et konkret forslag.

Om eierskap i selskap etablert med havnekassen

Når det gjelder spørsmålet om eierskap i selskap etablert med havnekassen, skisseres tre alternativ:

- Offentlig heleid selskap
- Ingen begrensninger på eierskapet
- Begrensninger på eierskapet, men åpning for driftssamarbeid

Pga. det sterke eksisterende vernet av midlene i havnekassen har det ikke vært grunnlag for en diskusjon om privat/offentlig eierskap av selskap som det i prinsippet har vært anledning å opprette. Disse midlene samt alt overskudd av slik drift ville uansett tilfalle havnekassen.

Private eiere vil i større grad ha en mer kortsiktig økonomisk horisont en offentlige eiere. En av fordelene med det til nå sterke vernet av havnekassen har vært at havnemyndigheten har hatt muligheten til en langsiktig satsing og strategi vedr. utvikling i havneområdet. I nedgangstider har havneareal midlertidig blitt utleid til annet formål enn havnevirksomhet, for så å tilbakeføres til en aktiv del av havnen når forholdene forholdene har tilsagt dette.

Arealene i havneområdet disponeres pr. i dag av Trondheimsfjorden interkommunale Havn som er et IKS- samarbeid mellom Stjørdal-, Orkdal- og Trondheim kommune. Eierskapet av alle midlene av havnekapitalen er mao. offentlige samt i samsvar med lovutkastet § 7-3, 3 ledd.

I lovutvalgets § 7 – 8 foreslås regler mht. avvikling av havn. At dette først kan skje etter departementets godkjenning er greit. Vi vil imidlertid peke på at deler av havnekapitalen kan være bygd gjennom kommunal dekning av underskudd i havnekassen, overføring av eiendommer til havnemyndigheten og lignende. I disse tilfellene vil det være naturlig at den forholdsmessige innskuddskapitalen tilbakeføres til kommunen istedenfor å omdisponeres til andre formål som fremmer "sjøverts ferdsel". Det presiseres at dette ikke gjelder den delen av havnekapitalen som er bygd gjennom havneavgifter eller avkastning av særlige havneinnretninger. Disse midlene vil det være naturlig at disponeres til andre sjøformål.

Havnefunksjonene og havnearealene er svært viktige elementer i den offentlige infrastruktur og byutvikling. Det er derfor av stor betydning at det offentlige har effektive styringsmuligheter som sikrer en helhetlig forvaltning. I den grad det åpnes for privat eierskap av selskap som er etablert med midler fra havnekassen, mener Trondheim kommune det må være en en eller annen offentlig styring med disposisjonene som kan utøves i et slikt selskap. Alternativet med ubegrenset eierskap ivaretar ikke dette hensynet. Trondheim kommune mener denne styringen primært må ivaretas på lokalt nivå, fordi man der best kan ivareta de ulike samfunnsmessige interessene som foreligger.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Inge Nordeide
rådmann